

نارسایی طولانی مدت عملکرد کلیه در بیماران پیوندی با اختلال عملکرد مزمن

حمیدرضا خلخالی^۱، دکتر ابراهیم حاجی‌زاده^۲، دکتر علی غفاری مقدم^۳، دکتر انوشیروان کاظم نژاد^۴، مراد حاجیان^۵

تاریخ دریافت ۸۸/۰۲/۰۱، تاریخ پذیرش ۸۸/۰۴/۳۱

چکیده

پیش زمینه و هدف: اختلال عملکرد مزمن کلیه پیوندی از شایع‌ترین علل از دست رفتن کلیه پیوندی است. در این مقاله زمان انتظار و بقاء پیوند با حذف موارد فوت در بیماران با اختلال عملکرد مزمن کلیه مطالعه گردید. همچنین ارتباط بین عملکرد کوتاه مدت و طولانی مدت آن مطالعه شد.

مواد و روش کار: در یک مطالعه تک مرکزی گذشته نگر، ۲۱۴ بیمار با اختلال عملکرد مزمن کلیه پیوندی که طی سال‌های ۱۳۷۶ تا ۱۳۸۴ به درمانگاه فوق تخصصی نفرولوژی بیمارستان‌های دانشگاه علوم پزشکی ارومیه جهت پیگیری و مراقبت‌های بعد از پیوند مراجعه کردند، بررسی شد. عملکرد کلیه با استفاده از شاخص GFR ارزیابی شد و در هر ویزیت، بر مبنای راهنمای بالینی NKF و KDOQI طبقه بندی گردید. داده‌ها با روش کاپلان مایر تحلیل بقاء و آزمون لگاریتم رتبه‌ای آنالیز شدند.

یافته‌ها: میزان خام از دست رفتن کلیه پیوندی با حذف موارد فوت ۲۶/۶ درصد طی متوسط زمانی انتظار ۸۱/۷ ماه است. بیمارانی که در زمان شروع فرآیند کاشی در مرحله ۳ از GFR قرار دارند به‌طور معنی‌داری، سریع‌تر از رتبه‌های ۱ و ۲ کلیه پیوندی را از دست می‌دهند.

بحث و نتیجه گیری: نتایج این مطالعه نشان داد وضعیت بیمار طی سال اول بعد از پیوندی از عوامل مهم و تعیین کننده برای رد کلیه پیوندی با حذف موارد فوت می‌باشد. اقدامات درمانی در جهت جلوگیری از تخریب عملکرد در یکسال اول باعث بقا طولانی مدت پیوند می‌گردد.

کلید واژه‌ها: اختلال عملکرد مزمن، رد پیوند با حذف موارد فوت، نارسایی طولانی مدت عملکرد کلیه، تحلیل بقا

مجله پزشکی ارومیه، دوره بیستم، شماره چهارم، ص ۲۷۰-۲۶۵، زمستان ۱۳۸۸

آدرس مکاتبه: تهران، خیابان جلال آل احمد، دانشگاه تربیت مدرس، دانشکده پزشکی، گروه آمار زیستی، تلفن: ۰۲۱-۸۸۰۱۳۰۳۰

Email: hajizadeh@modares.ac.ir

مقدمه

در دو دهه اخیر پیامدهای کوتاه مدت پیوند کلیه، به‌طور مشهودی بهبود یافته ولی پیامدهای طولانی مدت متناسب با آن، بهبود چندانی نداشته است (۱-۳). عمده دلایل آن مرگ همراه با کلیه پیوندی دارای عملکرد، اختلال عملکرد مزمن کلیه پیوندی (CAD) و عود گلوبولونفریت است (۵،۴).

اختلال عملکرد مزمن کلیه پیوندی، اصطلاحی عمومی برای توصیف فرآیند کاهش توقف ناپذیر عملکرد کلیه طی زمان است که همراهی زیادی با آلوگرافت نفروپاتی مزمن دارد (۶).

اصطلاح آلوگرافت نفروپاتی مزمن (CAN) در سال ۱۹۹۰ برای جایگزینی اصطلاح رد مزمن پیشنهاد شد که فرآیند آسیب کلیه با عوامل خطر با منشاء غیر آلوایمیون‌ها را شامل می‌شود (۷).

از دیدگاه بالینی، اختلال عملکرد مزمن کلیه پیوندی عبارتست از کاهش آهسته عملکرد کلیه که ممکن است به همراه پرفشاری خون و پروتئین اوری باشد (۸). همان‌طوری که اشاره شد اختلال عملکرد مزمن کلیه پیوندی از شایع‌ترین علل از دست رفتن کلیه پیوندی است که فرآیند آن با سنجش

^۱ دانشجوی دکتری آمار زیستی، دانشکده پزشکی، دانشگاه تربیت مدرس^۲ دانشیار گروه آمار زیستی، دانشکده پزشکی، دانشگاه تربیت مدرس (نویسنده مسئول)^۳ استادیار گروه نفرولوژی، بیمارستان امام خمینی (ره)، دانشگاه علوم پزشکی ارومیه^۴ استاد گروه آمار زیستی، دانشکده پزشکی، دانشگاه تربیت مدرس^۵ کارشناس پژوهشی، دانشکده پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی تهران